

Bedriegers! Dat zijn het!

Doorzakkend in een Gents restaurant, waarvan ik mij de naam niet meer herinner en neen het lag niet aan overvloedig drankgebruik. Niet deze keer.

Is grafisch ontwerp gemakkelijk? Laat mij niet lachen. Het is niet omdat we Vlaamse jongens zijn, dat we nog steeds in de klei zitten hé Jan? Neen, met huis- tuin- en keukenontwerpers hebben we ook niets te maken. Al is werken op je laptop in de keuken best wel aangenaam, niet Randoald?

Ik krijg een tik van de ober waarna de soep — zoals steeds — te heet wordt opgediend.

PPFFF. De jongens achter janenrandoald, Jan en Randoald dus, je zou ze inderdaad ‘Vlaamse’ jongens kunnen noemen, zelfs met enige heroïek in hun vaandel, maar ‘Vlaams’ is hun grafisch ontwerp allerminst. Randoald, geef mij de GOUDY eens door a.u.b. Tja, aan Jan hoef ik dit niet te vragen — weet ik intussen — want Jan lust geen kaas. Jan haat kaas!

En het voorgerecht was nochtans zo lekker!

Neen, hij lust ook geen raclette uit Zwitserland, hoe sterk de typografie daar ook is. En de koeien in Nederland weten hem enkel te boeien vanwege hun enig mooi ‘Zwart’-gehalte. Ligt daar de goede Nederlandse typografische traditie misschien? In het land van de vlotte ontwerpers. Nu goed, vlot zijn die jongens van janenrandoald, Jan en Randoald, ook wel en dat zullen intussen nogal wat opdrachtgevers in Vlaanderen geweten hebben.

Ja, boter graag, dank je.

Niet dat janenrandoald glad zijn, integendeel zelfs. Maar u bent gewaarschuwd. Ze zijn vlot in hun ontwerp — zo lijkt het althans — want ze zijn ook bijzonder scherp- en eigenzinnig. Ik zei het toch: bedriegers, dat zijn het! Ik denk zelfs niet dat ze maar met twee zijn. Heb je gezien hoe dik dit boek wel is? Met enkel werk van 2004 tot 2008? *Doping!* Dat is het! Alsof er een derde persoon in het spel is, en — by the way — hoe rijm je Randoald’s tegendraadsheid met de efficiëntie van ‘Jan de gridman’? Ze zijn wellicht beïnvloed door het Zwitsers systeemdenken, hoor ik je zeggen?

Ik denk plots — terwijl de ober mij weer aantikt — aan een oude collega die steevast ‘saai Zwitsers’ tegen zijn studenten placht te zeggen, als hij hun werk weer eens inspiratieloos vond.

Maar dit is meer dan een ogenschijnlijke tegenstelling, het is ook meer dan een complementariteit, het is — hoe zal ik het zeggen — ‘Le plaisir de se voir imprimé’, ja dat is het toch! Dat is wat ons als grafische ontwerpers die kick geeft! Dat is ook de reden waarom ze zo hard van stapel lopen, janenrandoald. Ze ontpopten zich de laatste jaren tot meesters in de ondraaglijke luchtigheid van het grafisch ontwerp.

Ja graag, nog een Hoegaarden voor mij.

Maar het is een bedrieglijke luchtigheid, het is er één dat bol staat van slimme, haast onzichtbare gelaagdheid en een complexiteit waarin het spel tussen vorm en inhoud broeit. In soms subtiele maar vaak ook brutale schoonheid. Geen esthetisering, geen verfraaiing, daar heb ik het niet over en zij ook niet. Het is gewoon straf grafisch ontwerp, zonder schroom, ontwerp zonder dogma’s. Met bravoure, met guts en leesbaar op ontelbare manieren! Ze weten een soort ‘vernacular’ beeldtaal te koppelen aan een heraldische traditie — Gent is hun stad, moet je weten — en daarbij vormt een luchtig systeem van doorgedreven compositie en al dan niet ‘foute’ typografie hun kenmerkend gegeven met een slimme onderlaag van repetitieve bouwelementen waarvan ze bibliotheken vol hebben weten te verzamelen.

Gent wordt te klein, en het hoofdgerecht is best te smaken.

Maar opgelet! Er zijn kapers op de kust. Opportunisten die denken snel furore te kunnen maken, of lui die zichzelf tot *Communication Consultants* hebben gebombardeerd en die met leegogige gretigheid zogenaamde ‘strategieën’ slijten aan potentiële culturele opdrachtgevers! Sommige van janenrandoald’s ongemeen sterke logo’s hebben zo al het onderspit moeten delven. SHAME ON YOU, OPDRACHTGEVERS! U hebt hier te maken met de fine fleur van het Belgische grafisch ontwerp! Vergeet dat niet! De geschiedenis kent ook haar waarheid, weet u! Ach, ze zijn al zo vaak bestolen en gekopieerd, janenrandoald. Soms zelfs door hun eigen studenten. Is het niet hun ‘Gazetta dello Sport’-achtig papier, of hun typische iconografie, dan is het wel één van die oude foute lettertypen die ze uit één of ander vergeeld magazine opdiepten. ‘Avant garde’ tisten après la lettre dat zijn ze, die studenten... Niet de toonzetters, de grensverleggers, de prijswinnaars zoals janenrandoald. Kortom, het zijn noeste werkers en gewoon steengoede grafische ontwerpers! Naast bedriegers natuurlijk, van het eerlijke soort dan — maar daar hebben we het al over gehad.

Nou ja, een Dame Blanche kan er nog net bij en een pousse-café wellicht ook.